

Wywierzyska Slovenji

(teks ukazał się na stronach PNJ/GNJ)

Zafascynowani klimatami Bałkańskimi (po wyjazdach na nurkowania jaskiniowe do Serbii), tym razem swoje trzecie okno zwróciliśmy na Słowenię. Zachęcenі opisami i wskazówkami członków Podkomisji Nurkowania Jaskiniowego PZA, zorganizowaliśmy pięciodniowy wyjazd. Zależało nam na połączeniu wypoczynku z rekreacyjnym nurkowaniem jaskiniowym. Dwie noce spędziliśmy w pensjonacie, a dwie biwakując pod chmurką. Podsumowując: odnaleźliśmy po otrzymanych od Pszczółka namiarach, 5 znanych miejsc nurkowych, zlokalizowaliśmy 2 kolejne, odwiedziliśmy 2 suche jaskinie. Zrobiliśmy trochę materiału filmowego który jeszcze musimy zmontować. Fotografii brak. Sprężarki i urlopu użyczył nam Krakowski Klub Płetwonurków „Nototenia”.

Suhadolca Jama

Lokalizacja: N 45°45'89" E 14°21'14" 560m npm. Dojazd: Nasze pierwsze wyzwanie leży na obrzeżu Cerknisko Jezero. Wyjeżdżamy z miejscowości Cerknica w kierunku wsi Dolenje Jezero. Za osadą na rozwidleniu dróg skręcamy w połąną drogę w prawo, zaraz za planem terenu. Po przejechaniu ponad 200 metrów zostaliśmy zmuszeni do porzucenia 'kurkolotu' z uwagi na jego niskie podwozie. Po chwili z chaszcy wyłania się otwór do jaskini. Wreszcie... po dwóch godzinach szukania jaskini w wyższych partiach, jesteśmy w domu. Warunki panujące w jaskini zaskoczyły nas. Pierwszy syfon wysechł, natomiast drugi był do połowy wypełniony. Nurkowo dotarliśmy za trzeci syfon. Nakręciliśmy spory materiał filmowy z wnętrza jamy oraz spod wody. Jaskinia ma swoją magię, oczarowała nas, a pomimo wielu pamiątek, którymi nas obdarowała (siniaki na kolanach), mamy zamiar powrócić tam w mokrych porach roku. Jaskinia o długości 700m i głębokości 24m. Na tą długość składają się cztery syfony o zróżnicowanej długości i głębokości.

Veselova Jama

Lokalizacja: N 45°45'77" E 14°26'18". Dojazd: Wyruszamy z Cerknicy drogą nr 212, dojeżdżamy do Grohovo i skręcamy w prawo drogą 213 w kierunku Žerovnica. Przed osadą skręcamy w lewą połąną drogę, jakich mało...Krótki spacer po łąkach i docieramy do celu, którego jednak bronią trzy zaciekle ujadające Azorki. Podobno mile nastawieni do nurków właściciele posesji, nie pojawili się, więc zrezygnowaliśmy z penetracji tego wywierzyska. Do przejścia początkowych partii tej jaskini zalecana konfiguracja no-mount. Ale mi osobiście pomysł nurkowania tam bardzo się spodobał. Jest pretekst aby powrócić.

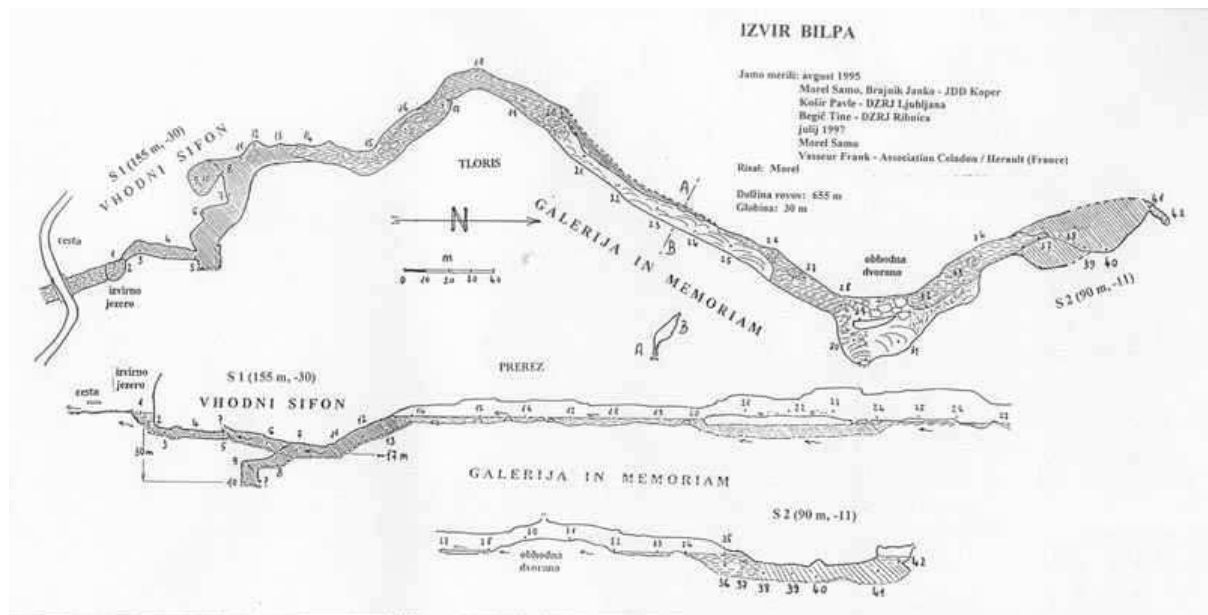
Steberk Jama

Lokalizacja: N 45°44'68" E 14°26'73". Dojazd: Biorąc za punkt wyjścia miasto Cerknica, udajemy się trasą 212 do miasta Grohovo, skręcamy w prawo, drogą 213 do miejscowości Žerovnica, kolejno przed kościołem w lewo, za znakiem Križna Jama. Jadąc cały czas prosto (po krętych drózkach) docieramy do domku 'Baby Jagi', gdzie musimy zaparkować. Pieszko, za domkiem około 300 metrów, idąc wzdłuż rzeki, odkrywamy malownicze miejsce. Podobno jaskinia godna polecenia ze względów fotograficznych. Po zanurkowaniu, okazuje się, że

przejrzystość wody nie była większa niż trzy metry. Wejścia do jaskini broni przewężenie, które w ocenie ‘polskiego nurka jaskiniowo-wrakowego’ przepuści do swych czeluści nurka z twinem 2*12, lub większym. Jama jest duża, trudna do oceny, z powodu braku kontaktu ze ścianami. Została spenetrowana prawie w całości. Rada dla osób wybierających się tam na nurkowanie: spokojnie wystarczy 2*4 oraz w połowie jaskini markery na poręczowce rosną w odwrotną stronę ;-)

Bilpa Jama

Lokalizacja: N 45°30'75" E 14°01'67" 230m npm. Dojazd: Z miejscowości Kočevje (droga 106) udajemy się w kierunku miejscowości Brod na Kupi. Za osadą Nova sela skręcamy w lewo na Kostel i Žaga. Jedziemy cały czas wąską, wijącą się dróżką, obierając za cel wieś o nazwie Spodnja Bilpa. Miejsce jest urokliwe, ze względu na położenie (rzeka Kupa graniczy z Chorwacją), zawsze można spotkać mile nastawionych policjantów straży granicznej, którzy nie omieszkali nas przestrzec przed niebezpieczeństwem, jakie niesie ze sobą nurkowanie w jaskini, w której jak twierdzili zginęło już trzy osoby. Po raz pierwszy zostałem wylegitymowany z certyfikatu nurka jaskiniowego, oraz usłyszałem ciekawą teorię wg. Policjantów, istnieje możliwość zassania wody z powrotem do wywierzyska. Niedaleko mostu, jest miejsce biwakowe, gdzie udało nam się miło spędzić wieczór w dzień urodzin Ani, zobaczyć wychudzoną lisicę oraz zabiwakować. Jaskinia gościła nas trzy razy, a na przystawkę podała: trzy egzemplarze odmienca jaskiniowego *Proteus anguineus* oraz skorupiaki *Bathynella*. Jama Bilpa w oczach biospaleologa wypadła wręcz rajsko. Finalnie udało się zanurzyć w drugim syfonie. Niestety nie dopisała nam przejrzystość. Widoczność maksymalnie 2 metry, spadająca do zera ;- (Przez co materiał filmowy wypada cienko. Wywierzysko o głębokości 20m a długości rzędu 300m.

(<http://www.plongeesout.com/>)

Obršice Jama

Lokalizacja: N 45°30'98" E 15°09'87". Dojazd: Kierując się trasą 218 z miasta Vinica w kierunku miejscowości Črnomelj mijamy wioskę o znajomo brzmiącej nazwie Obrh (ang. Source – źródło). Pięknie zorganizowane miejsce, szczególnie nurkowo: trasa ukwiecona, plan przy zejściu, krótka ulotka dla potomnych: 'Pomemben za Zivljenje', schodki po samą dziurę, a nad tym całym bałaganem czuwa Święta figurka. Po zanurzeniu ciasno prezentującym się otworem, jaskinia rozszerza się do znacznych rozmiarów. Przejrzystość nie większa niż 1 metr. Poruszam się dalej po omacku, rozciągając swoją poręczówkę. Z trudem oceniam odległości, a w zestawie 2*15 jestem narażony na ciągłe klinowanie się w szczelinach. Jak się okazało podczas powrotu, wcześniej poruszałem się w szczelinach stropu. Finalnie spenetrowałem ponad 45 metrów wnętrza. Jaskinia ciekawa, wygląda na dużą, jednak z powodu przejrzystości, a raczej jej braku, trudna w ocenie.

Podturn Jama

Lokalizacja: N 45°45'89" E 15°02'36". Dojazd: Trasa 216 w miejscowości Podturn przedstawia piękne wywierzysko. Po wstępnym wywiadzie w Gasilskim Domu dowiedzieliśmy się tylko tyle, że jezioro jest głębokie, więc nurkujemy. Szczęście sprzyjało, dobre dojście przez most, schodeczki do samego wywierzyska, ale nurek zaowocował jedynie w dużą ilość okazałych ryb. Dno wywierzyska obfite jest w wapienne szczeliny, niektóre nawet tak duże, że mogłyby zmieścić nurka w konfiguracji no-mount. Gdyby owe wywierzysko znajdowało się w Polsce, trwałyby tam zaawansowane 'prace speleologiczne'.

Obrh Jama

Lokalizacja: N 45°45'96" E 15°02'13". Dojazd: Jadąc trasą 216 za miastem Podturn w kierunku Podhosta, za znakiem Obrh (ang. Source – źródło), za wzniosłym zakrętem, pod mostem, niedaleko prywatnej posesji z młynem, ukazuje się kolejne wywierzysko. Zapowiadało się skromnie, jednakże mając na uwadze opatrnościową figurkę stojącą nieopodal (Marija Pomagaj), udało się spenetrować sporych rozmiarów kaverne o maksymalnej głębokości około 15 metrów, zobaczyć odmienca jaskiniowego (Proteus anguineus) i znaleźć pozostawiony tam sprzęt nurkowy (na szczęście bez nurka). Powierzchniowo jezioro wywierzyska prezentuje się przekrojem 10m*15m, pod powierzchnią kontynuuje się w postaci pionowej studni do głębokości 15m, kolejno rozwidła się. Jeden ciąg pozwala na 10m penetrację wnętrza kaverne. Wspomniany wcześniej pozostawiony sprzęt nurkowy, okazał się być irodyną do podnoszenia urobku podczas prac eksploracyjnych, nieznanego nam grupy nurków jaskiniowych. Miejsce wydaje się interesujące, z powodu łatwego dostępu, dużych walorów estetycznych związanych z przejrzystością wody, występowania fauny jaskiniowej połączonej ze słdkowodną (Proteus) oraz ogromnej ilości artefaktów znajdujących się na dnie studni. Miejsce nadaje się świetnie do tzw. cavern intro.

tekst: Anna Krzeszowiec, Jarosław Kur